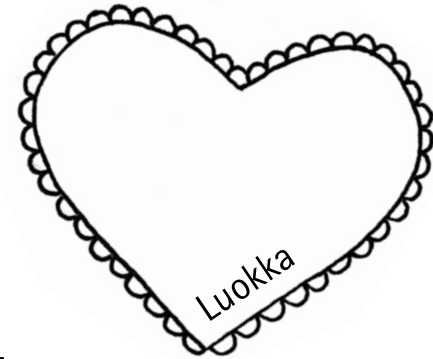

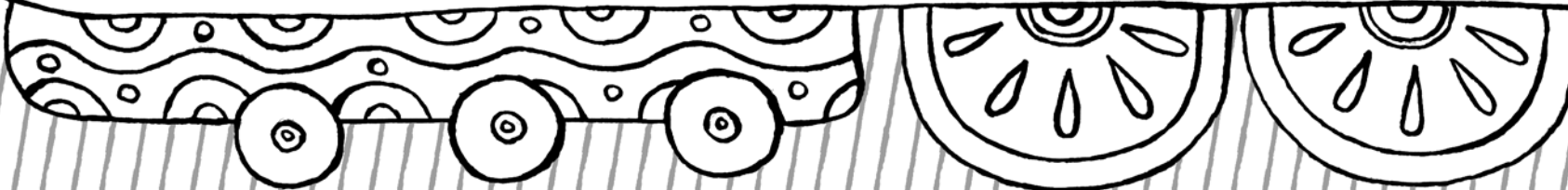

www.lapsenoikeudet.fi

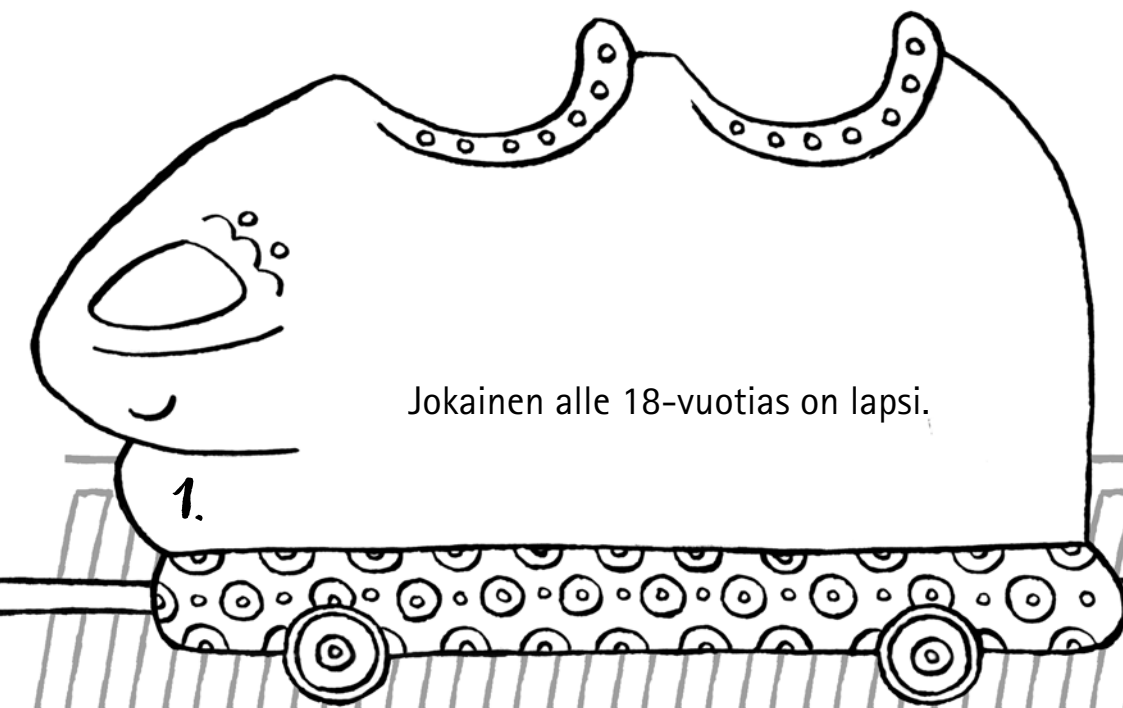
LAPSEN

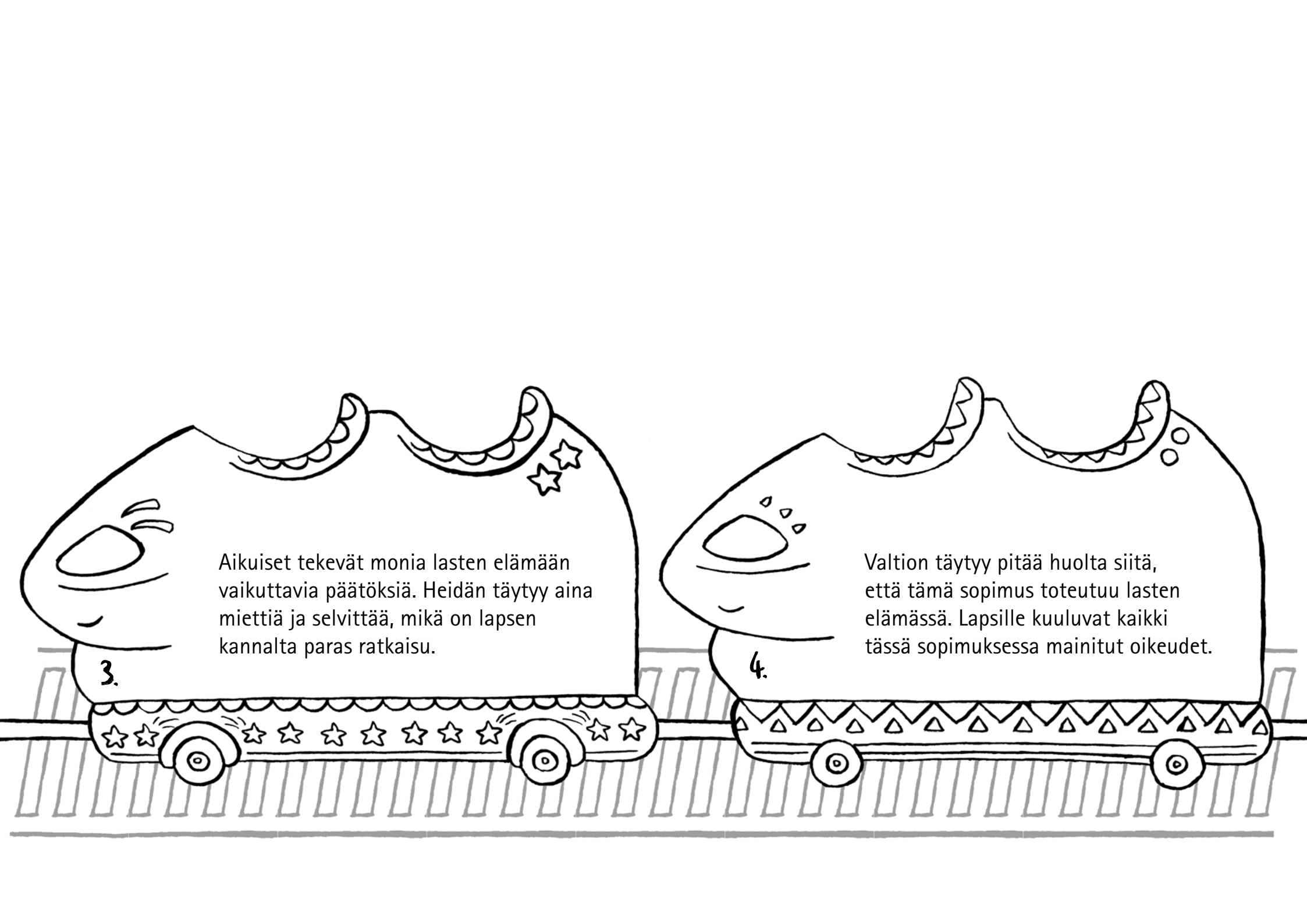

OIKEUDET - JUNA

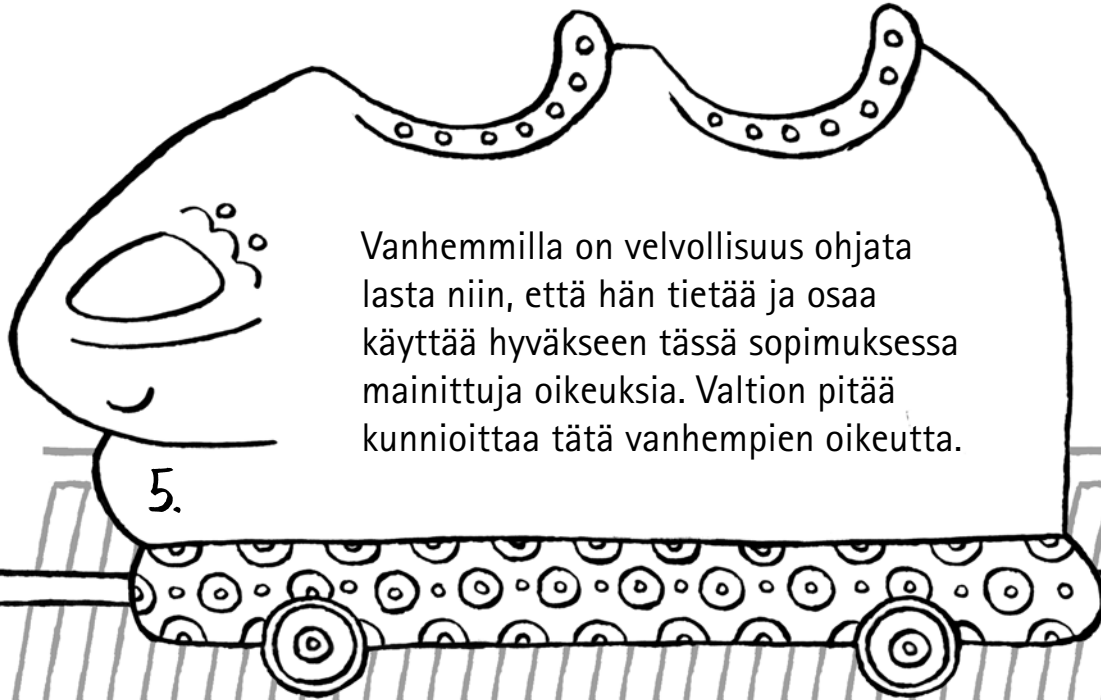
Kuvitus: Elise Liikala

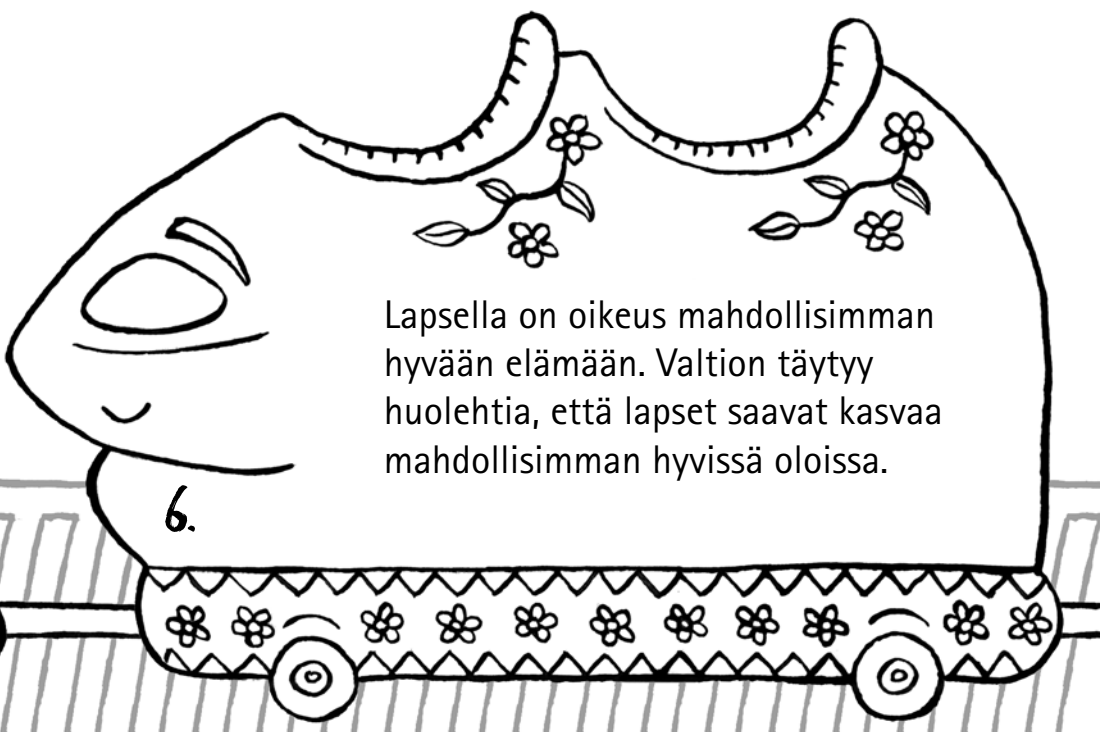
3. Aikuiset tekevät monia lasten elämään vaikuttavia päätöksiä. Heidän täytyy aina miettiä ja selvittää, mikä on lapsen kannalta paras ratkaisu.

4. Valtion täytyy pitää huolta siitä, että tämä sopimus toteutuu lasten elämässä. Lapsille kuuluvat kaikki tässä sopimuksessa mainitut oikeudet.

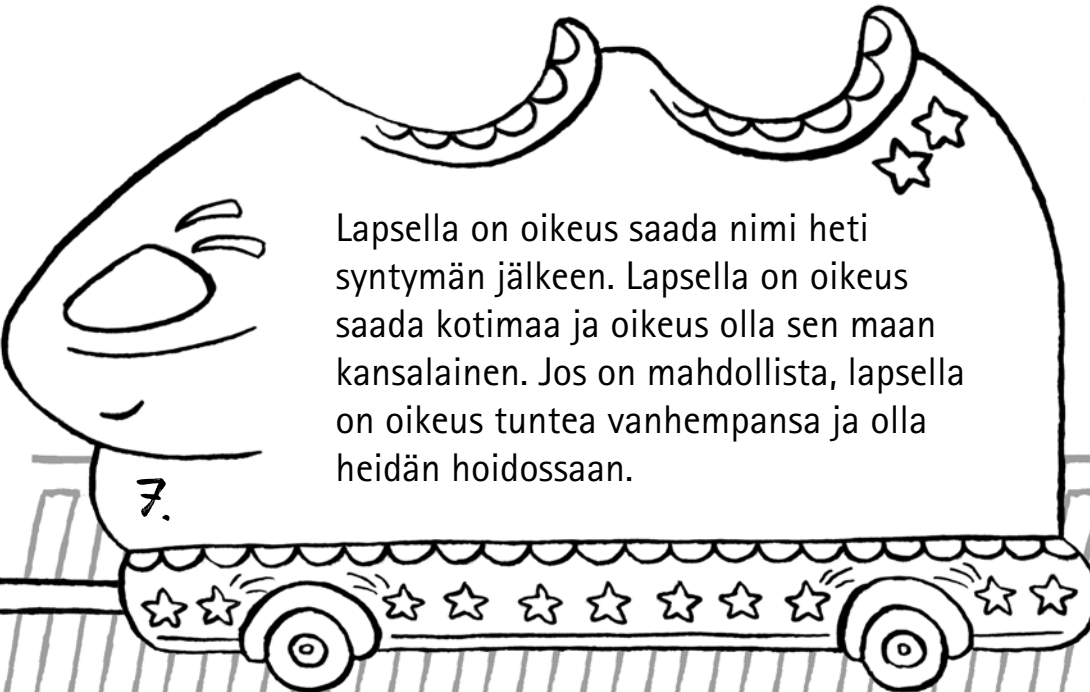
Vanhemmilla on velvollisuus ohjata lasta niin, että hän tietää ja osaa käyttää hyväkseen tässä sopimuksessa mainittuja oikeuksia. Valtion pitää kunnioittaa tätä vanhempien oikeutta.

5.

Lapsella on oikeus mahdollisimman hyvään elämään. Valtion täytyy huolehtia, että lapset saavat kasvaa mahdollisimman hyvissä oloissa.

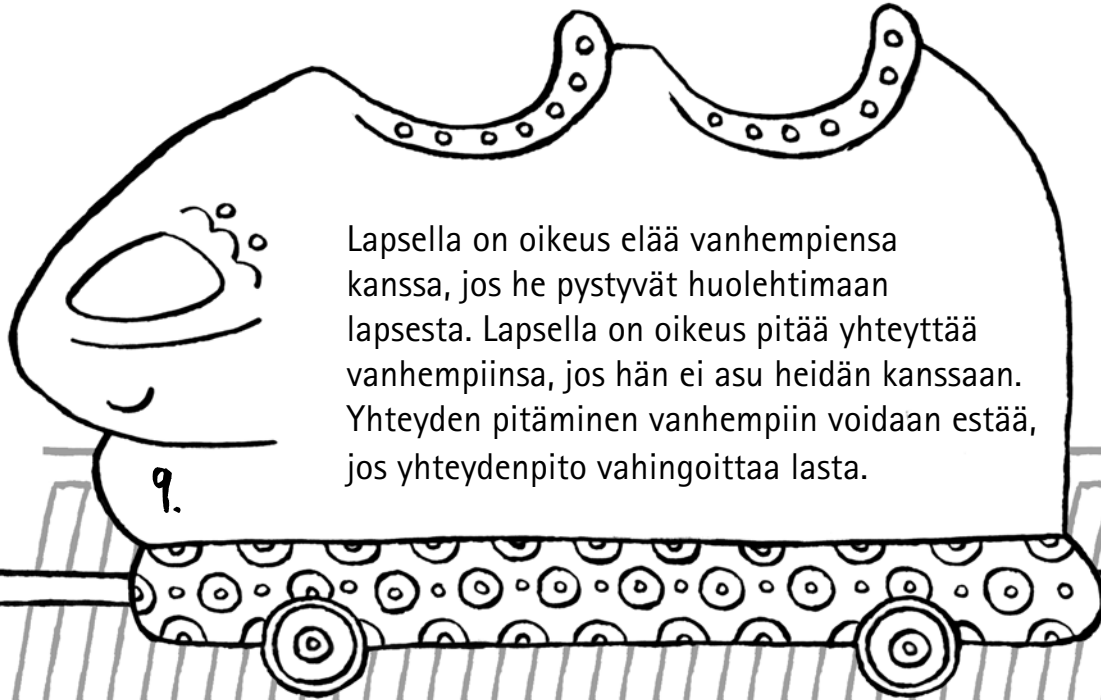
6.

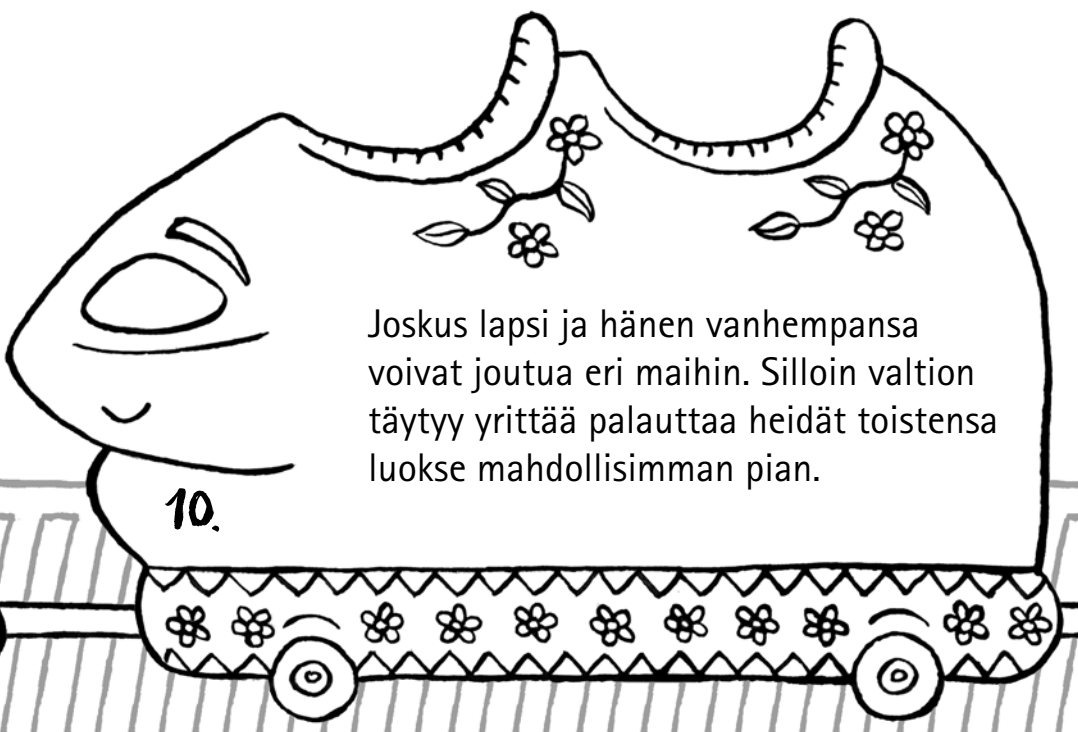
Lapsella on oikeus saada nimi heti syntymän jälkeen. Lapsella on oikeus saada kotimaa ja oikeus olla sen maan kansalainen. Jos on mahdollista, lapsella on oikeus tuntea vanhempansa ja olla heidän hoidossaan.

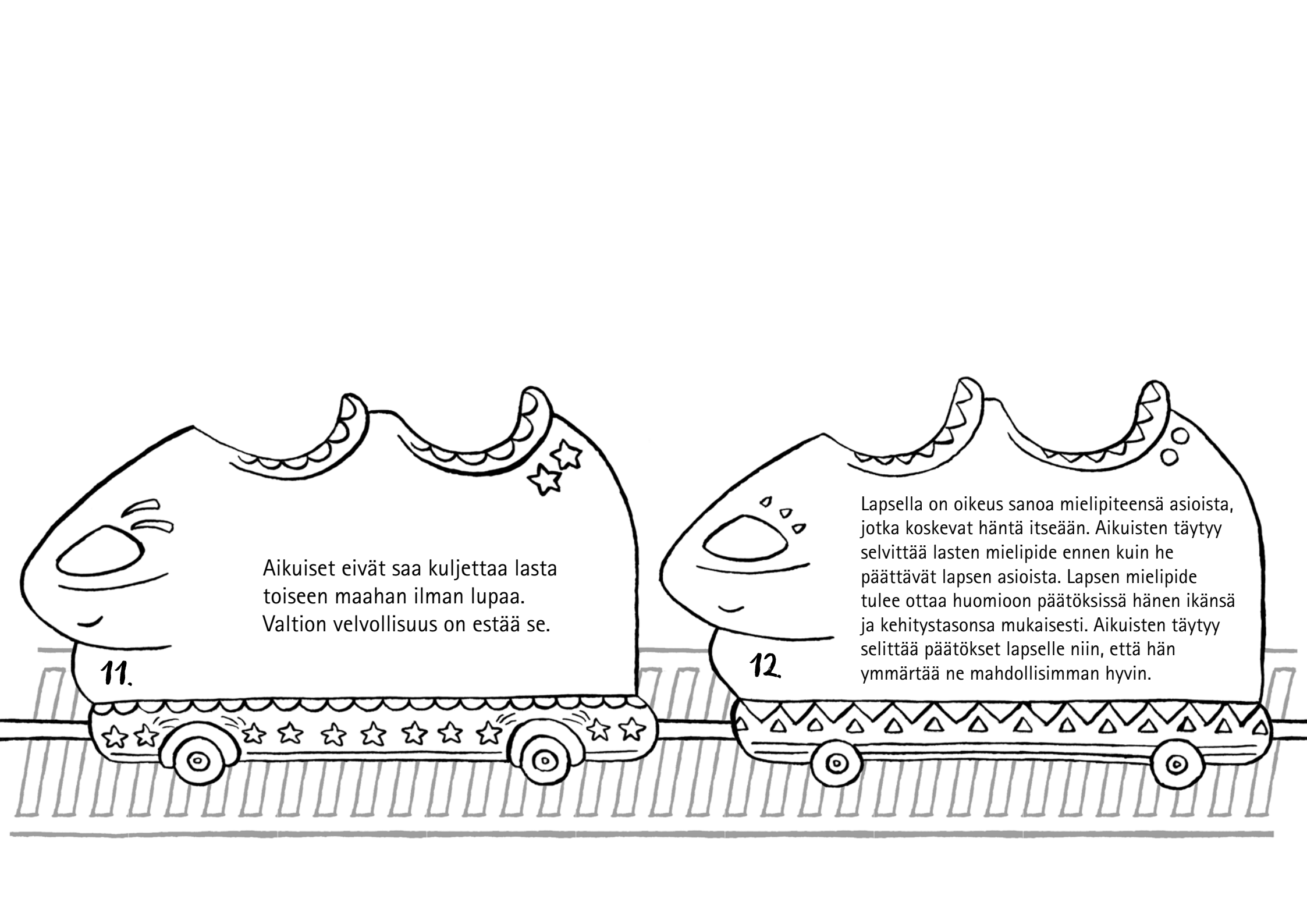
Lapsella on oikeus säilyttää oma nimensä ja sen maan kansalaisuus, mihin hän on syntynyt. Hänellä on oikeus pitää yhteyttä sukulaisiinsa, eikä tätä yhteyttä saa estää laittomasti.

9. Lapsella on oikeus elää vanhempiensa kanssa, jos he pystyvät huolehtimaan lapsesta. Lapsella on oikeus pitää yhteyttä vanhempiinsa, jos hän ei asu heidän kanssaan. Yhteyden pitäminen vanhempiin voidaan estää, jos yhteydenpito vahingoittaa lasta.

10. Joskus lapsi ja hänen vanhempansa voivat joutua eri maihin. Silloin valtion täytyy yrittää palauttaa heidät toistensa luokse mahdollisimman pian.

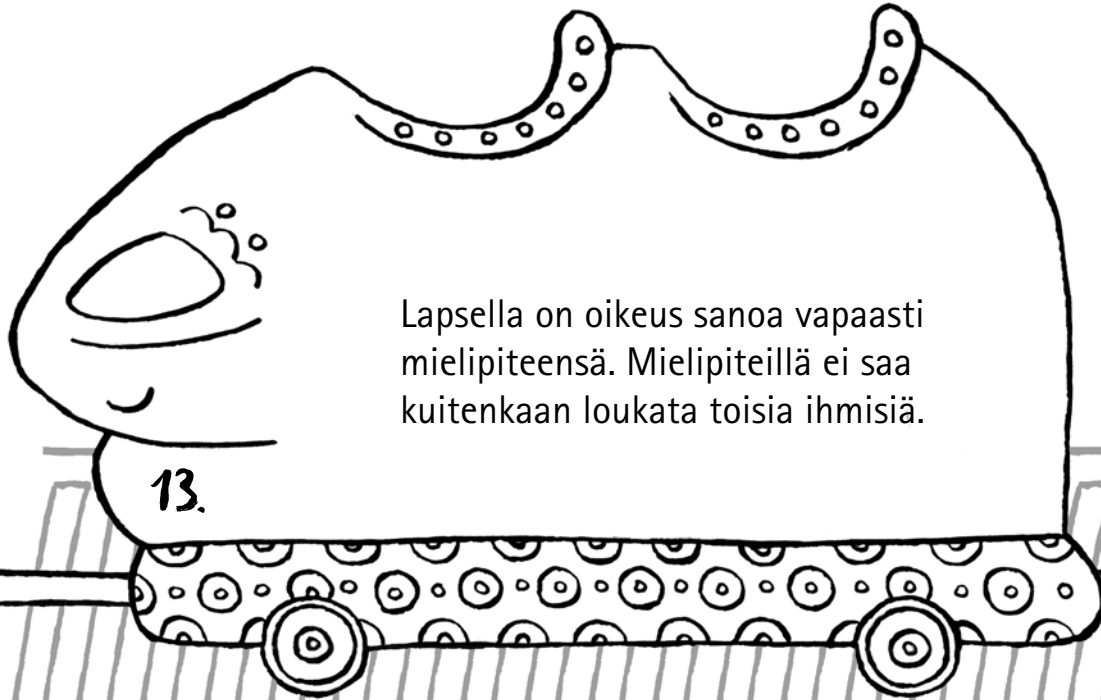

Aikuiset eivät saa kuljettaa lasta
toiseen maahan ilman lupaa.
Valtion velvollisuus on estää se.

11.

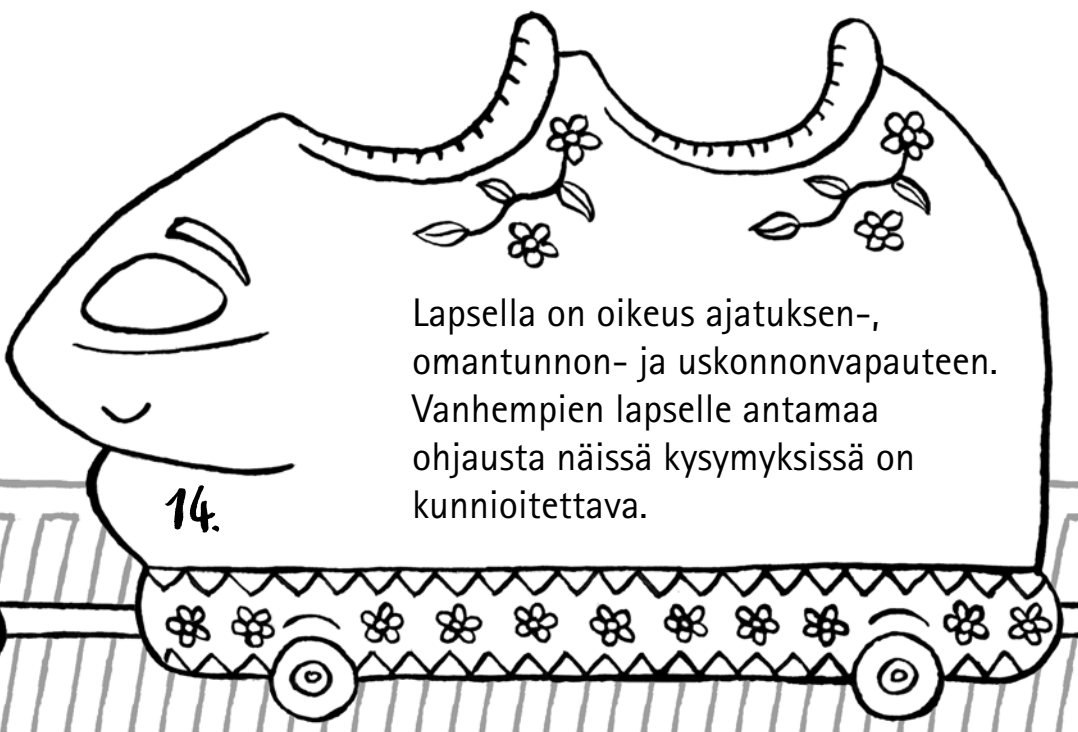
Lapsella on oikeus sanoa mielipiteensä asioista,
jotka koskevat häntä itseään. Aikuisten täytyy
selvittää lasten mielipide ennen kuin he
päättävät lapsen asioista. Lapsen mielipide
tulee ottaa huomioon päätöksissä hänen ikänsä
ja kehitystasonsa mukaisesti. Aikuisten täytyy
selittää päätökset lapselle niin, että hän
ymmärtää ne mahdollisimman hyvin.

12

Lapsella on oikeus sanoa vapaasti mielipiteensä. Mielipiteillä ei saa kuitenkaan loukata toisia ihmisiä.

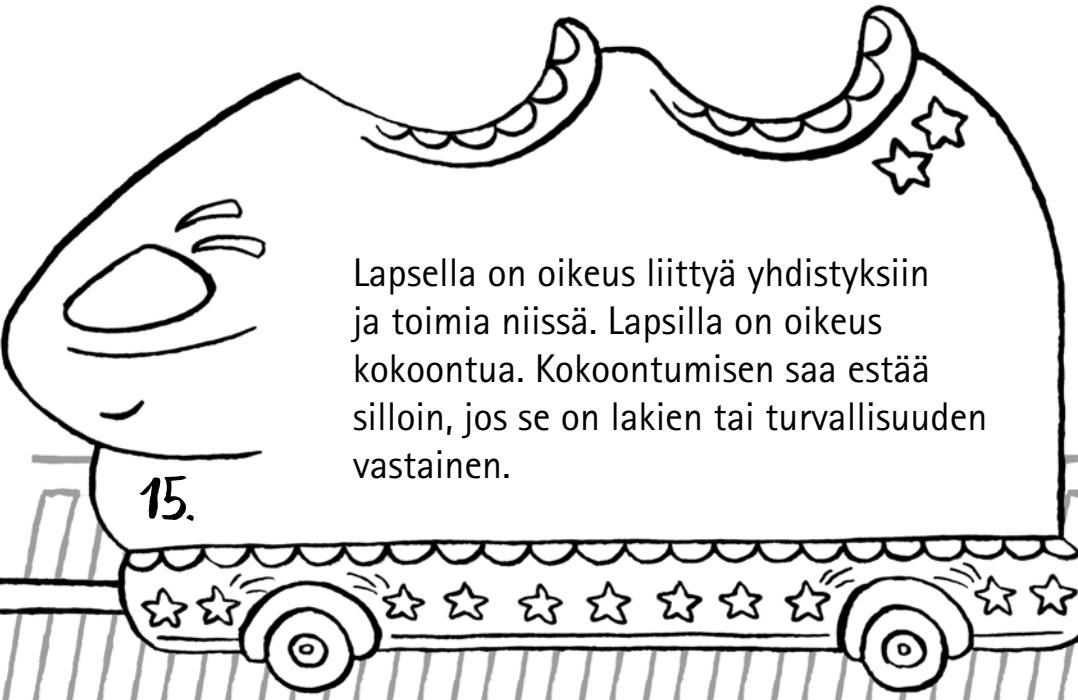
13.

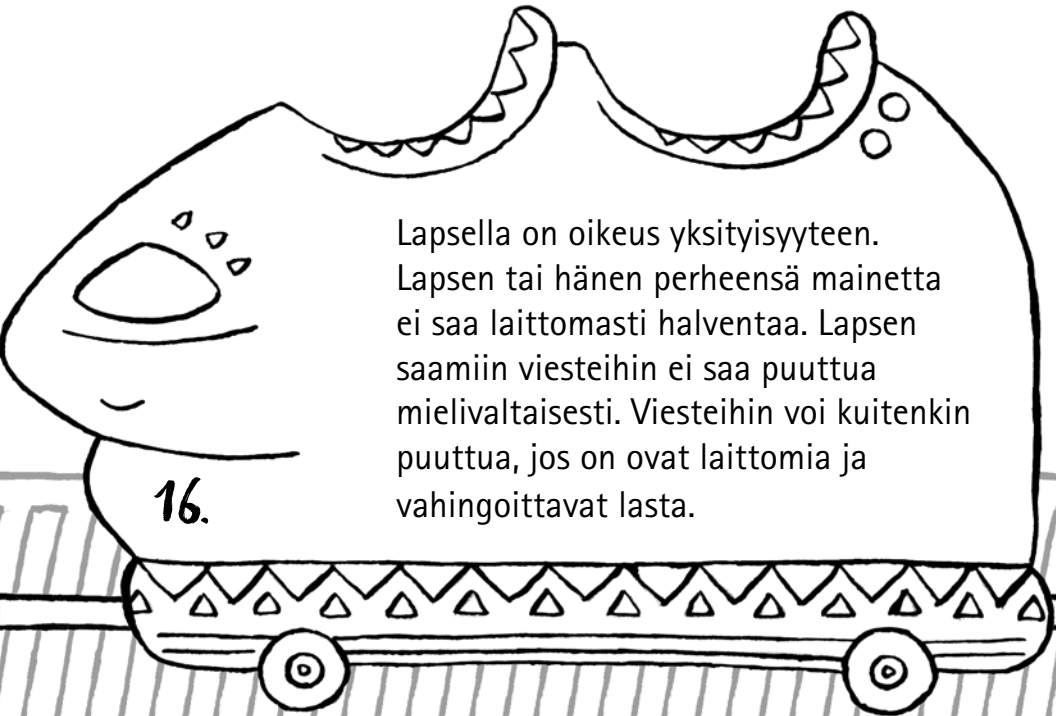
Lapsella on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen. Vanhempien lapselle antamaa ohjausta näissä kysymyksissä on kunnioitettava.

14.

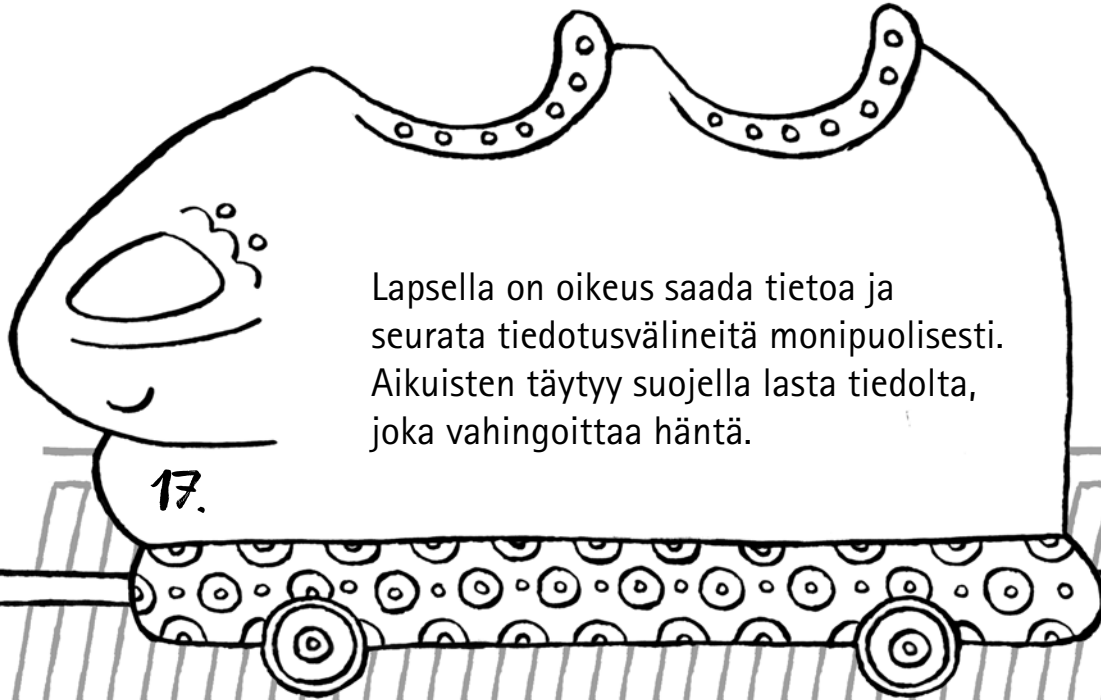

A cartoon train car with a smiling face, wearing a necklace with three stars. The car is decorated with stars and has two wheels.

15. Lapsella on oikeus liittyä yhdistyksiin ja toimia niissä. Lapsilla on oikeus kokoontua. Kokoontumisen saa estää silloin, jos se on lakien tai turvallisuuden vastainen.

A cartoon train car with a smiling face, wearing a necklace with three circles. The car is decorated with triangles and has two wheels.

16. Lapsella on oikeus yksityisyyteen. Lapsen tai hänen perheensä mainetta ei saa laittomasti halventaa. Lapsen saamiin viesteihin ei saa puuttua mielivaltaisesti. Viesteihin voi kuitenkin puuttua, jos on ovat laittomia ja vahingoittavat lasta.

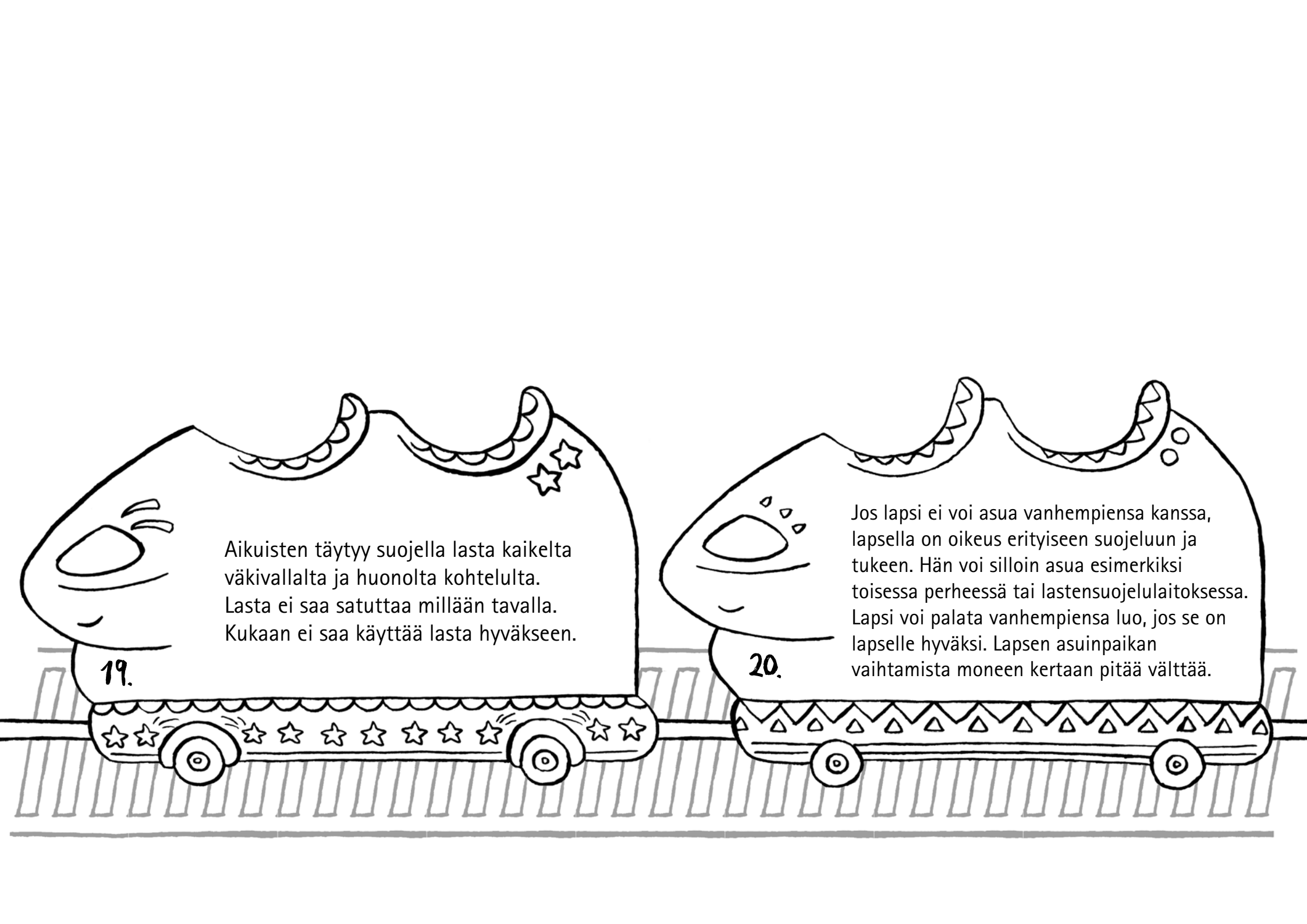
Lapsella on oikeus saada tietoa ja seurata tiedotusvälineitä monipuolisesti. Aikuisten täytyy suojella lasta tiedolta, joka vahingoittaa häntä.

17.

Lapsen vanhemmilla on vastuu lapsen kasvatuksesta ja hoidosta. Valtion ja kuntien täytyy auttaa, jos lapsen perhe tarvitsee välttämätöntä apua.

18.

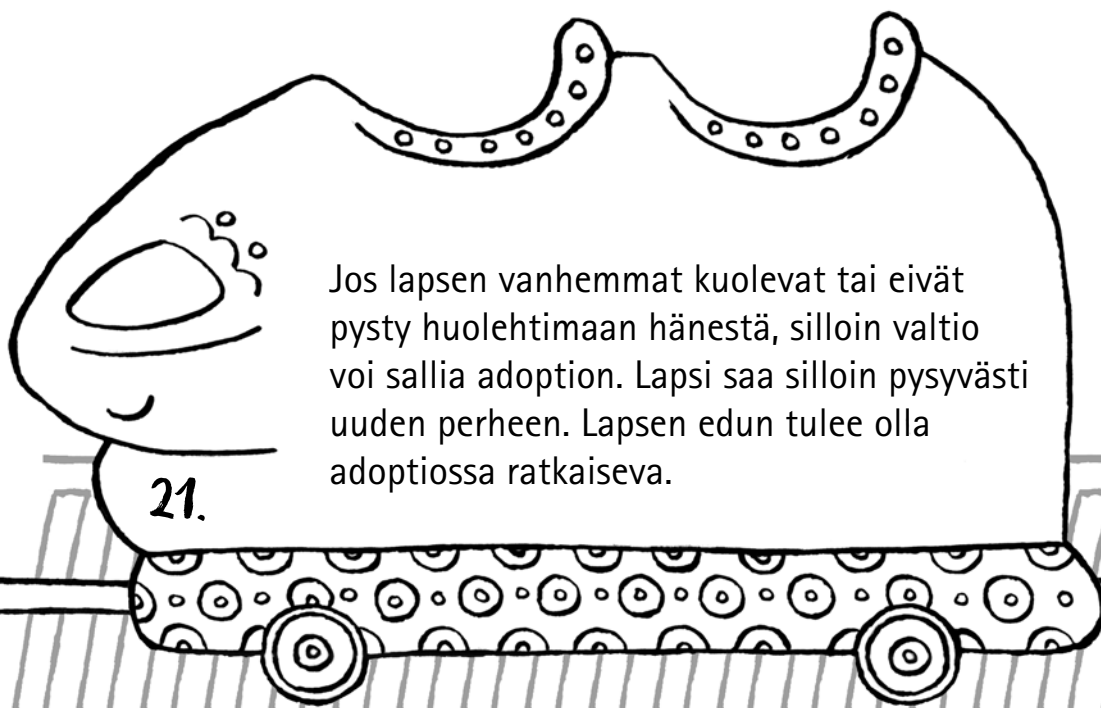

Aikuisten täytyy suojella lasta kaikelta väkivallalta ja huonolta kohtelulta. Lasta ei saa satuttaa millään tavalla. Kukaan ei saa käyttää lasta hyväkseen.

19.

Jos lapsi ei voi asua vanhempiensa kanssa, lapsella on oikeus erityiseen suojeluun ja tukeen. Hän voi silloin asua esimerkiksi toisessa perheessä tai lastensuojelulaitoksessa. Lapsi voi palata vanhempiensa luo, jos se on lapselle hyväksi. Lapsen asuinpaikan vaihtamista moneen kertaan pitää välttää.

20.

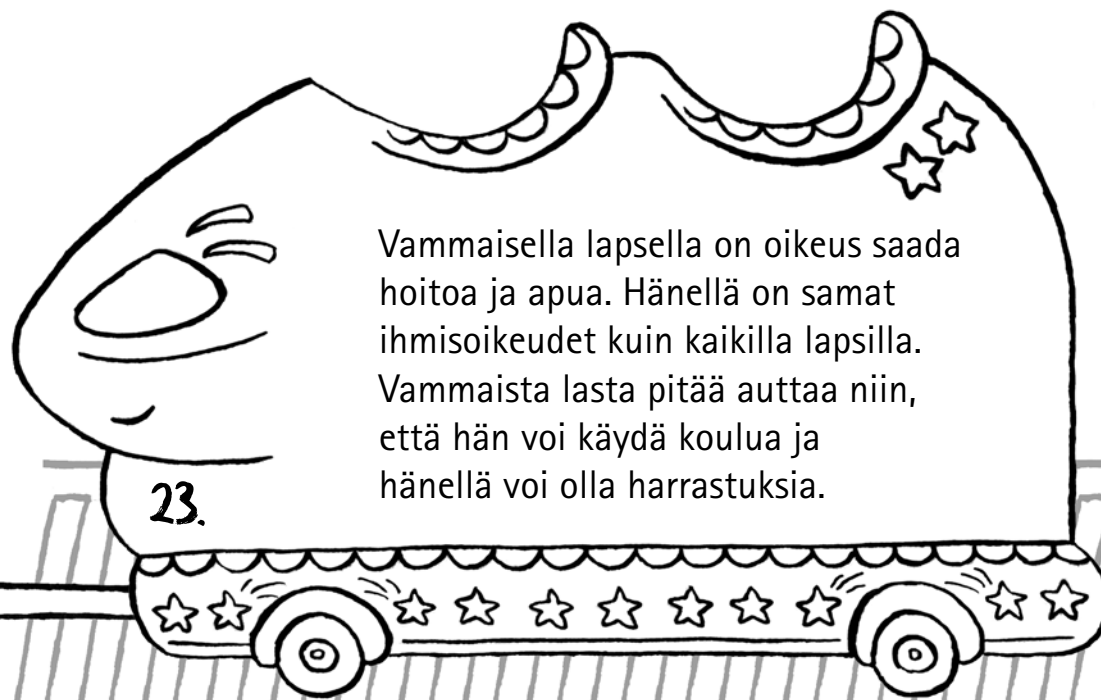
21.

Jos lapsen vanhemmat kuolevat tai eivät pysty huolehtimaan hänestä, silloin valtio voi sallia adoption. Lapsi saa silloin pysyvästi uuden perheen. Lapsen edun tulee olla adoptiossa ratkaiseva.

22

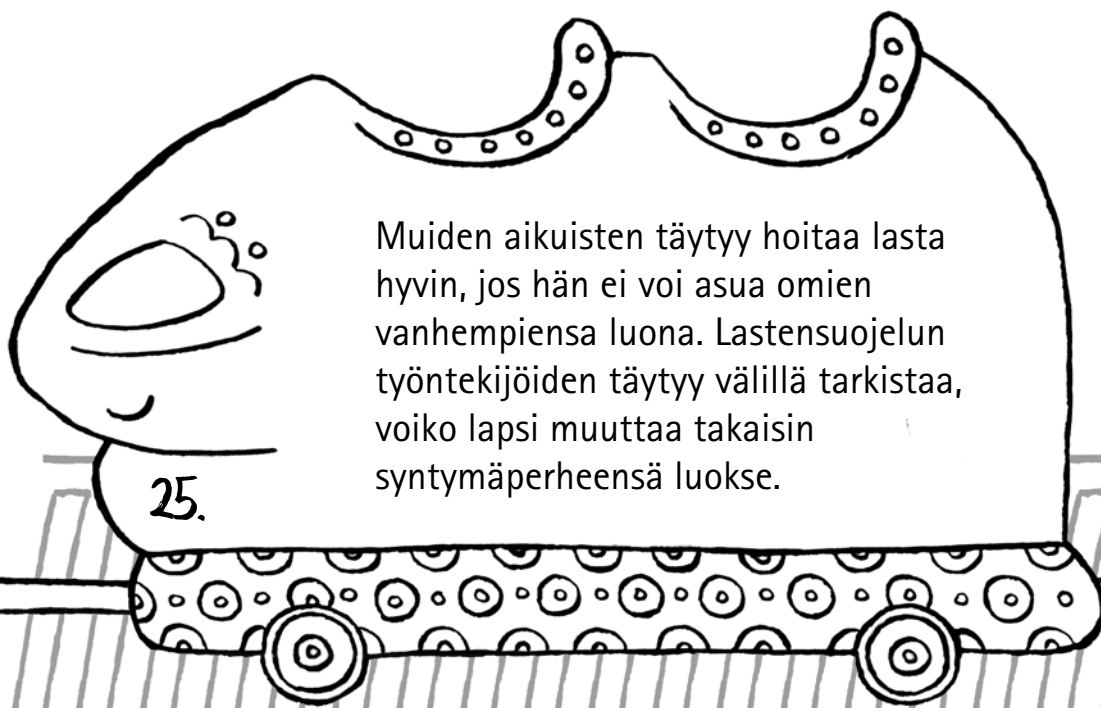
Lapsi voi tulla Suomeen toisesta maasta pakolaisena. Myös silloin aikuisten täytyy huolehtia hänestä.

23. Vammaisella lapsella on oikeus saada hoitoa ja apua. Hänellä on samat ihmisoikeudet kuin kaikilla lapsilla. Vammaista lasta pitää auttaa niin, että hän voi käydä koulua ja hänellä voi olla harrastuksia.

24. Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä. Lapsella on oikeus saada hoitoa, jos hän sairastuu. Lapsella on oikeus päästä lääkäriin. Myös äidin terveydestä täytyy huolehtia, kun hän odottaa vauvaa.

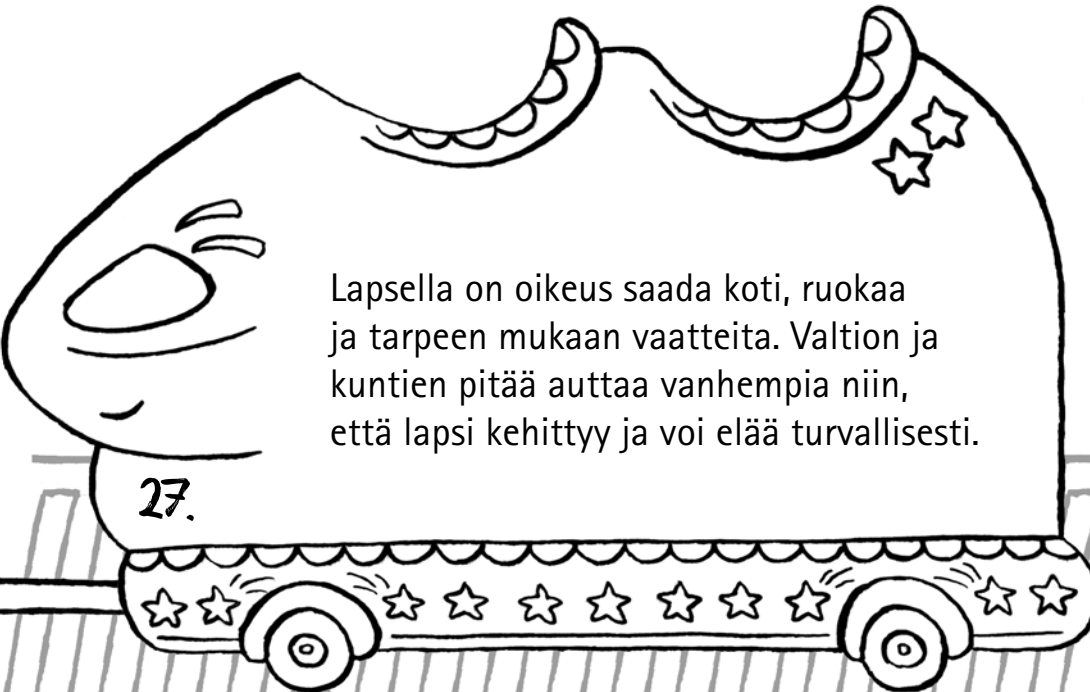
25.

Muiden aikuisten täytyy hoitaa lasta hyvin, jos hän ei voi asua omien vanhempiensa luona. Lastensuojelun työntekijöiden täytyy välillä tarkistaa, voiko lapsi muuttaa takaisin syntymäperheensä luokse.

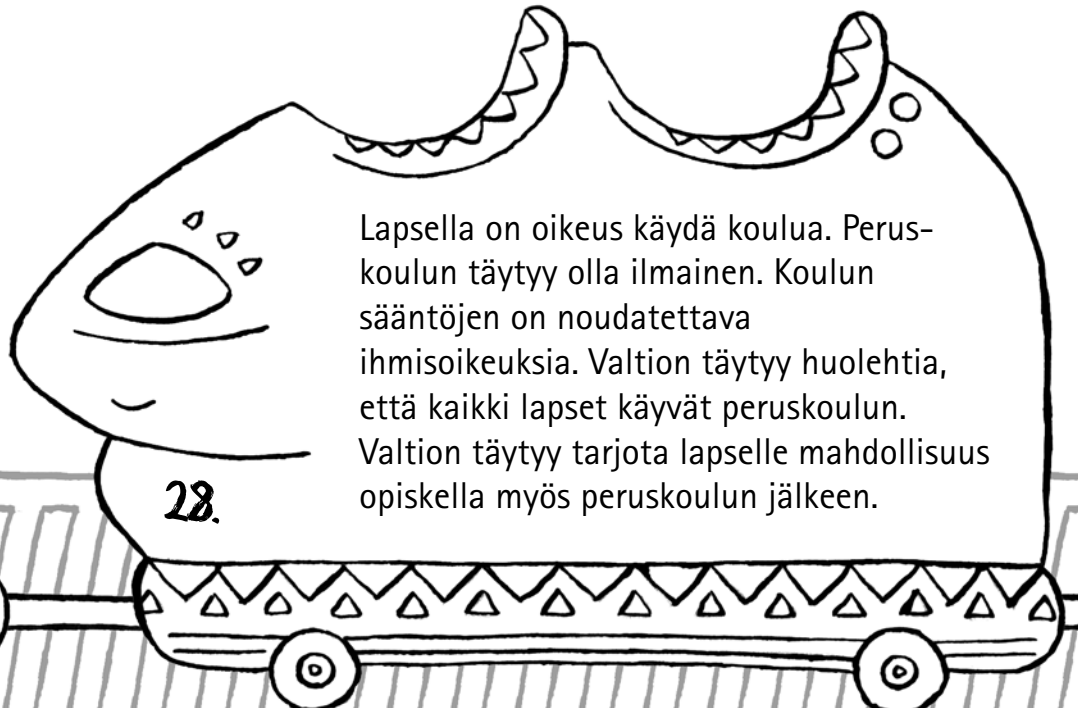
26.

Lapsella ja hänen vanhemmillaan on oikeus saada valtiolta apua raha-asioissa, jos tarve on välttämätön.

Lapsella on oikeus saada koti, ruokaa ja tarpeen mukaan vaatteita. Valtion ja kuntien pitää auttaa vanhempia niin, että lapsi kehittyy ja voi elää turvallisesti.

27.

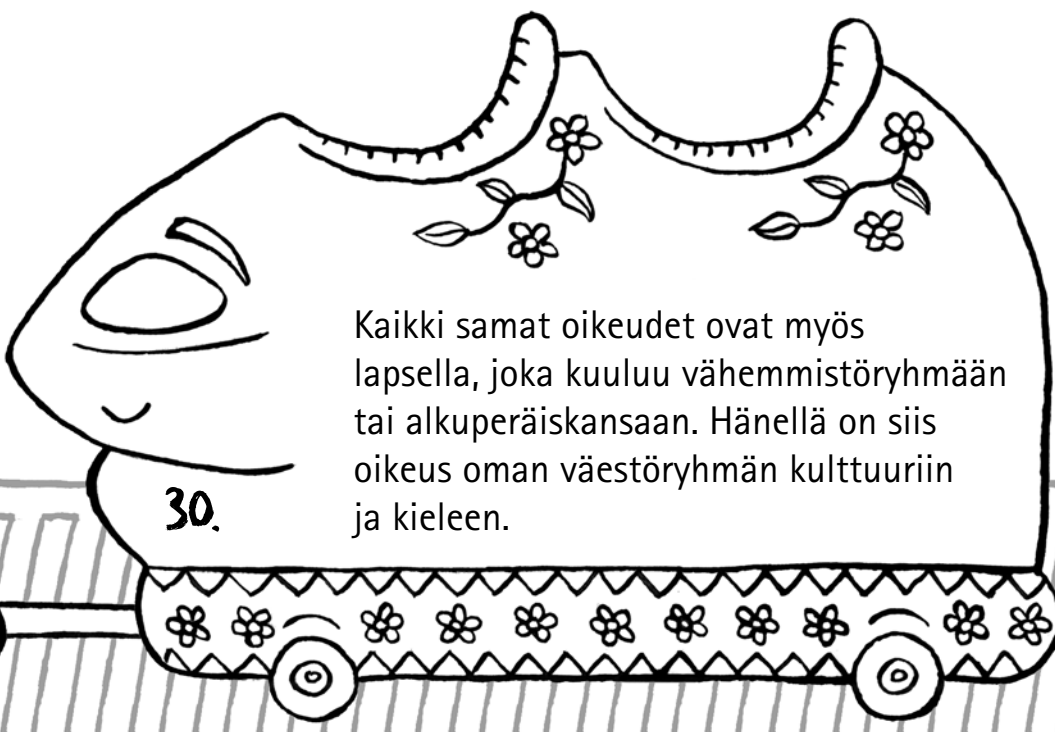

Lapsella on oikeus käydä koulua. Peruskoulun täytyy olla ilmainen. Koulun sääntöjen on noudatettava ihmisoikeuksia. Valtion täytyy huolehtia, että kaikki lapset käyvät peruskoulun. Valtion täytyy tarjota lapselle mahdollisuus opiskella myös peruskoulun jälkeen.

28.

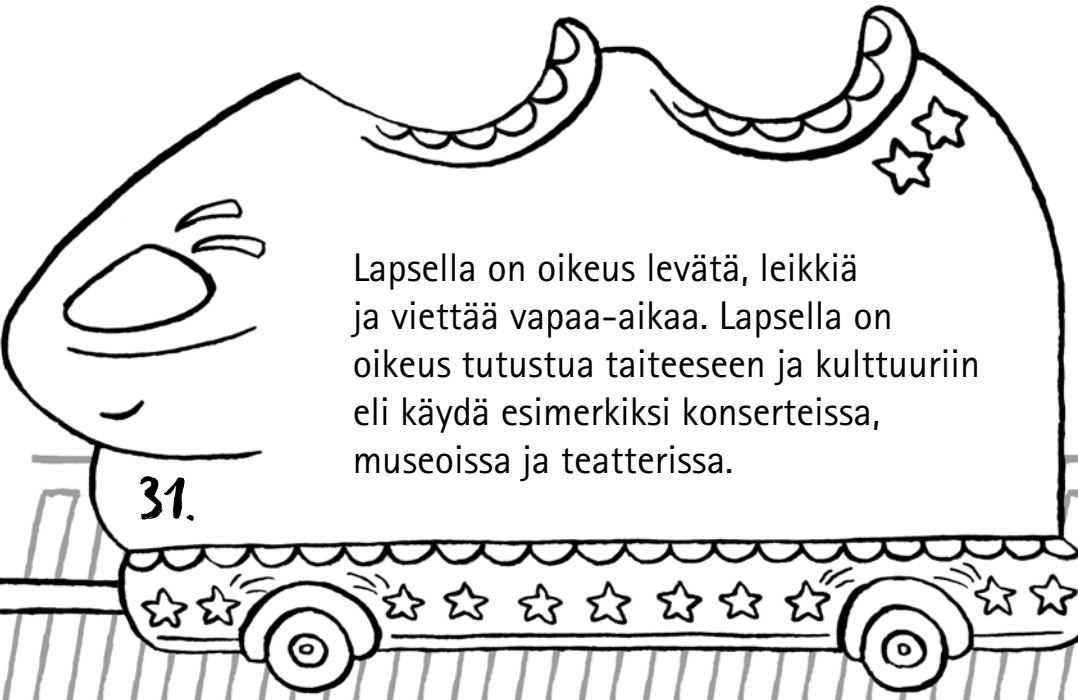

29. Koulun opetuksen on oltava laadukasta, ja sen tulee kehittää oppilaan taitoja. Sen täytyy opettaa lapselle omaa äidinkieltä. Opettajien täytyy kertoa lapsen omasta ja muiden maiden kulttuureista. Opettajien täytyy kertoa myös lasten oikeuksista ja ihmisoikeuksista. Koulussa lapset oppivat, mitä tarkoittavat monikulttuurisuus, ympäristönsuojelu ja tasa-arvo.

30. Kaikki samat oikeudet ovat myös lapsella, joka kuuluu vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaan. Hänellä on siis oikeus oman väestöryhmän kulttuuriin ja kieleen.

A cartoon illustration of a train car with a smiling face, closed eyes, and a small tuft of hair. The car has a decorative border with stars and is on wheels. The number 31 is written on the front.

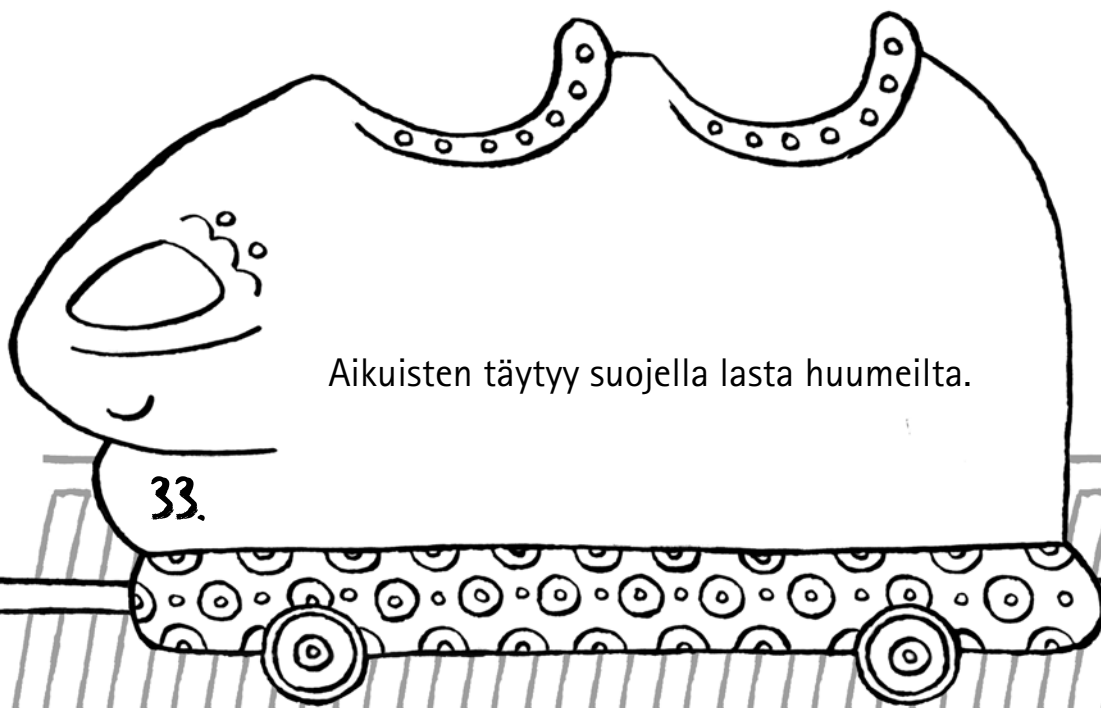
Lapsella on oikeus levätä, leikkiä ja viettää vapaa-aikaa. Lapsella on oikeus tutustua taiteeseen ja kulttuuriin eli käydä esimerkiksi konserteissa, museoissa ja teatterissa.

31.

A cartoon illustration of a train car with a sad face, open eyes, and a small tuft of hair. The car has a decorative border with triangles and is on wheels. The number 32 is written on the front.

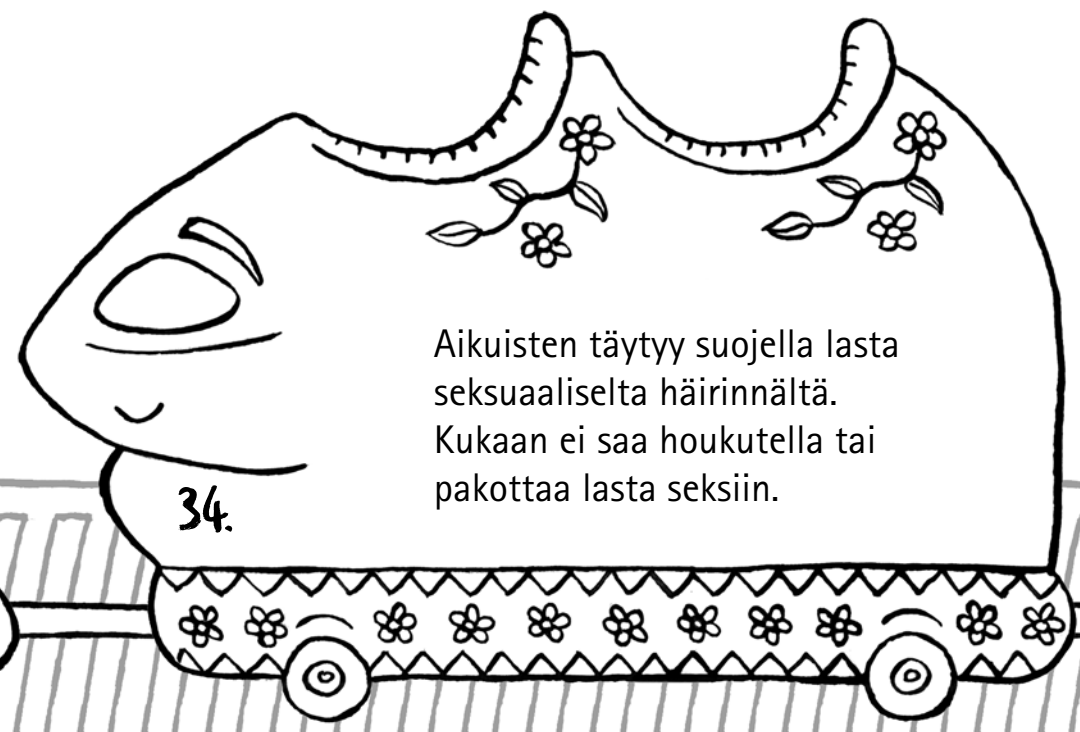
Lapsi ei saa tehdä sellaista työtä, joka vahingoittaa terveyttä tai haittaa koulunkäyntiä.

32.

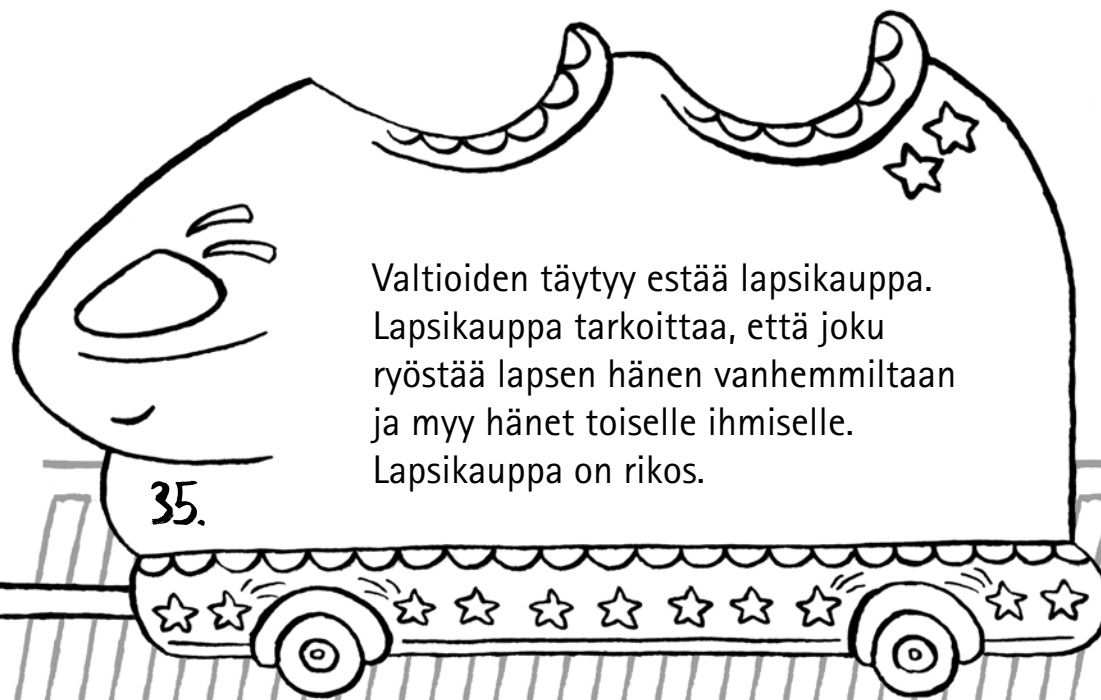
Aikuisten täytyy suojella lasta huumeilta.

33.

Aikuisten täytyy suojella lasta seksuaaliselta häirinnältä. Kukaan ei saa houkutella tai pakottaa lasta seksiin.

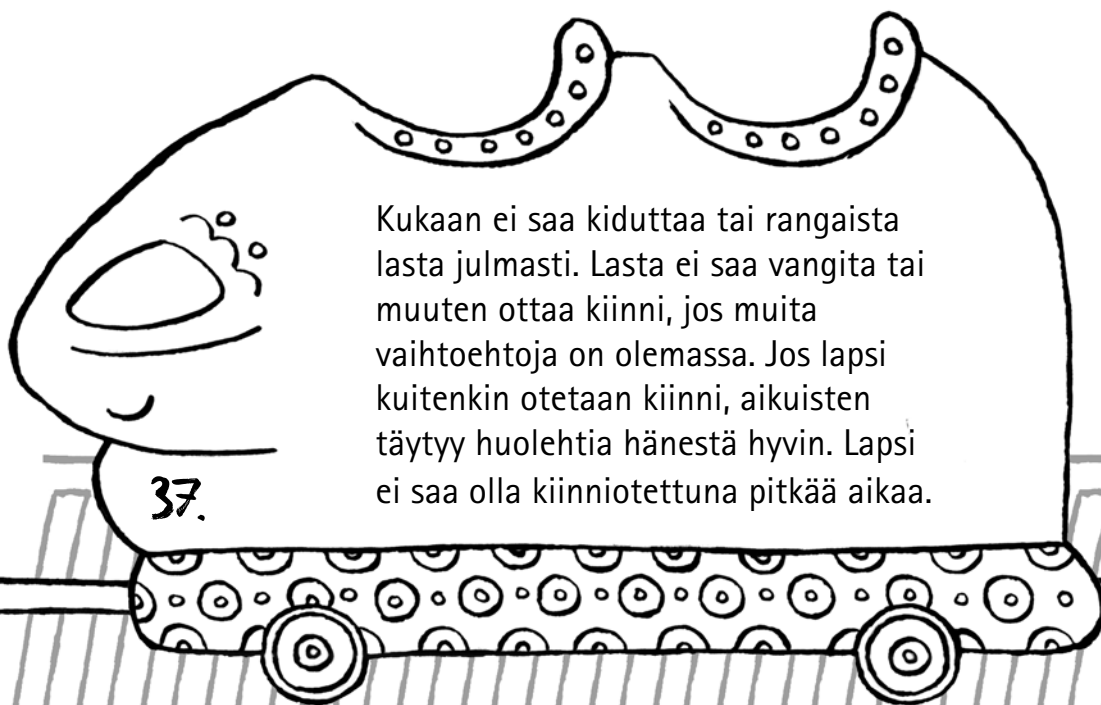
34.

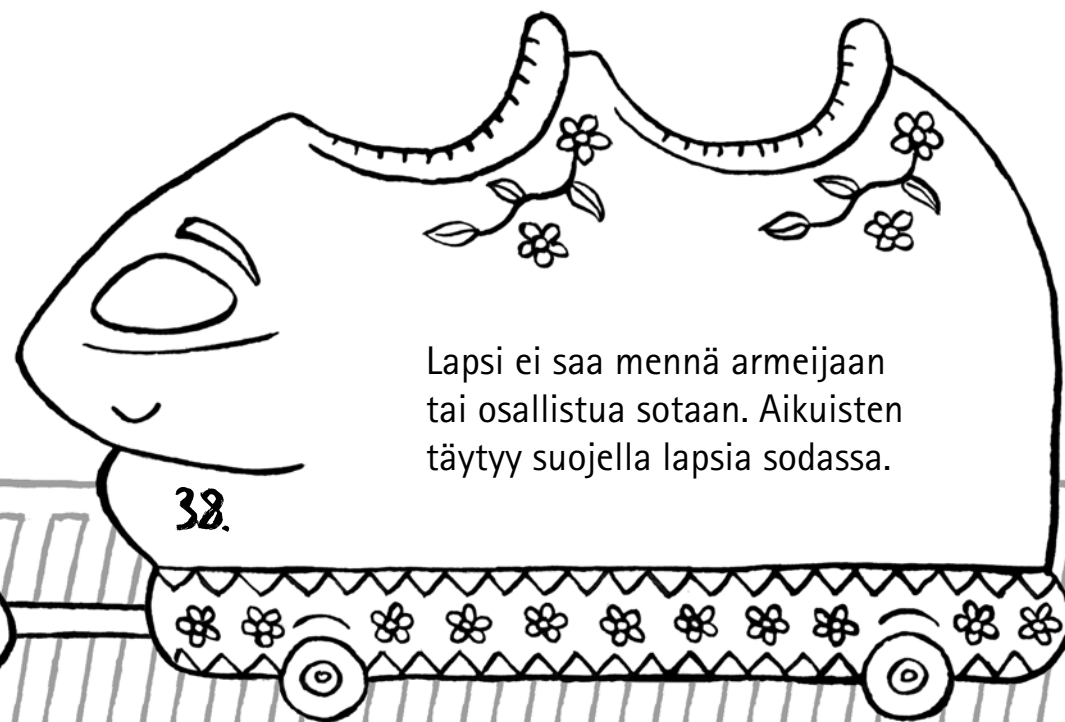
35.
Valtioiden täytyy estää lapsikauppa.
Lapsikauppa tarkoittaa, että joku
ryöstää lapsen hänen vanhemmiltaan
ja myy hänet toiselle ihmiselle.
Lapsikauppa on rikos.

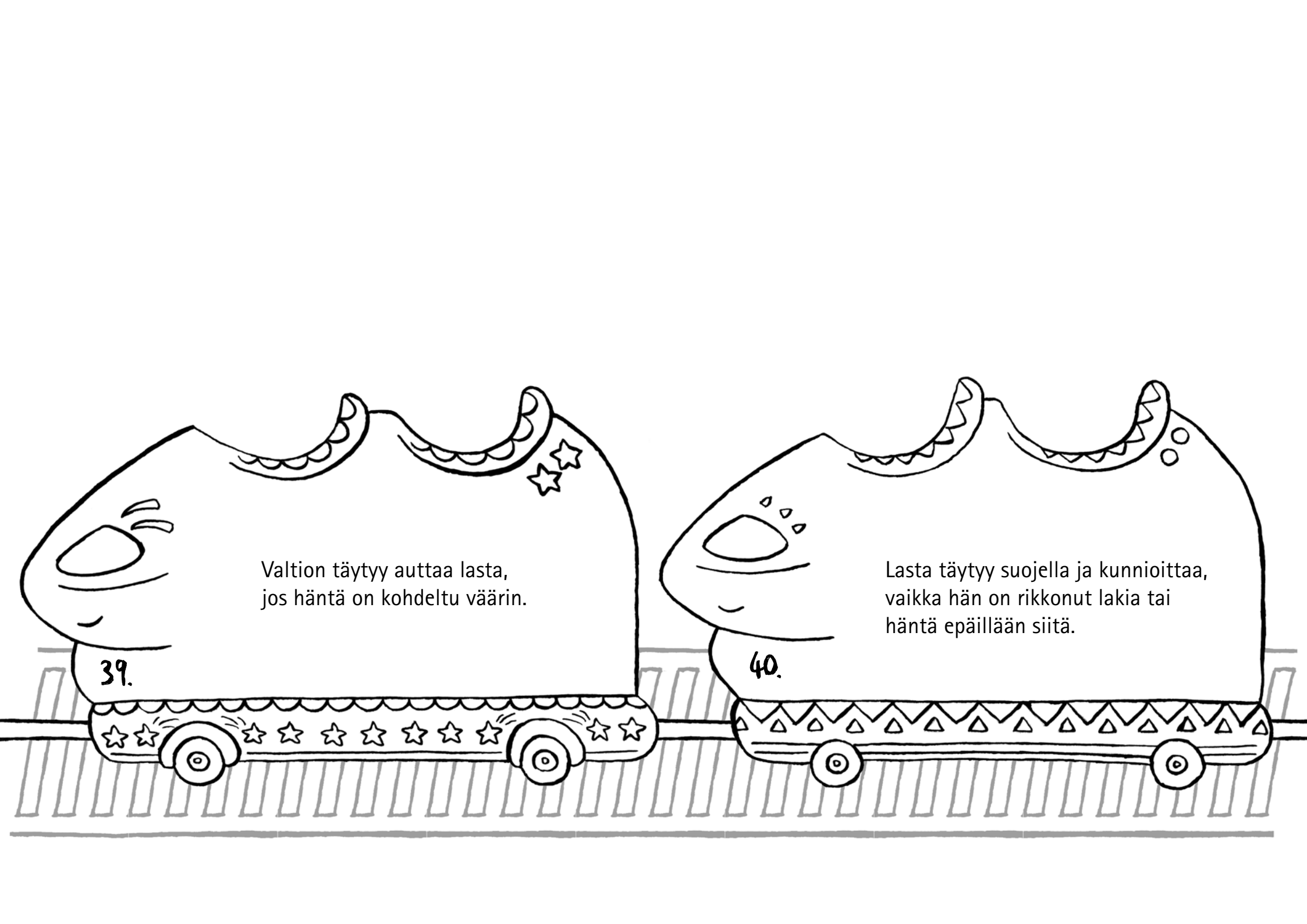
36.
Aikuisten täytyy suojella lasta myös
kaikenlaiselta muulta huonolta
kohtelulta.

37. Kukaan ei saa kiduttaa tai rangaista lasta julmasti. Lasta ei saa vangita tai muuten ottaa kiinni, jos muita vaihtoehtoja on olemassa. Jos lapsi kuitenkin otetaan kiinni, aikuisten täytyy huolehtia hänestä hyvin. Lapsi ei saa olla kiinniotettuna pitkää aikaa.

38. Lapsi ei saa mennä armeijaan tai osallistua sotaan. Aikuisten täytyy suojella lapsia sodassa.

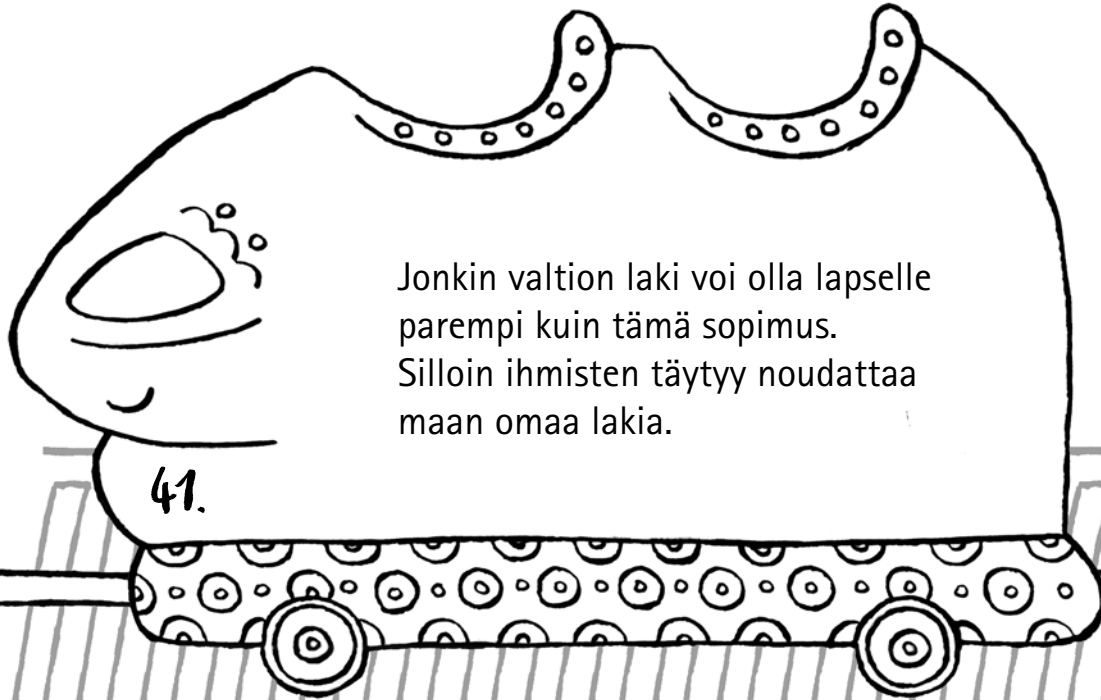

Valtion täytyy auttaa lasta,
jos häntä on kohdeltu väärin.

39.

Lasta täytyy suojella ja kunnioittaa,
vaikka hän on rikkonut lakia tai
häntä epäillään siitä.

40.

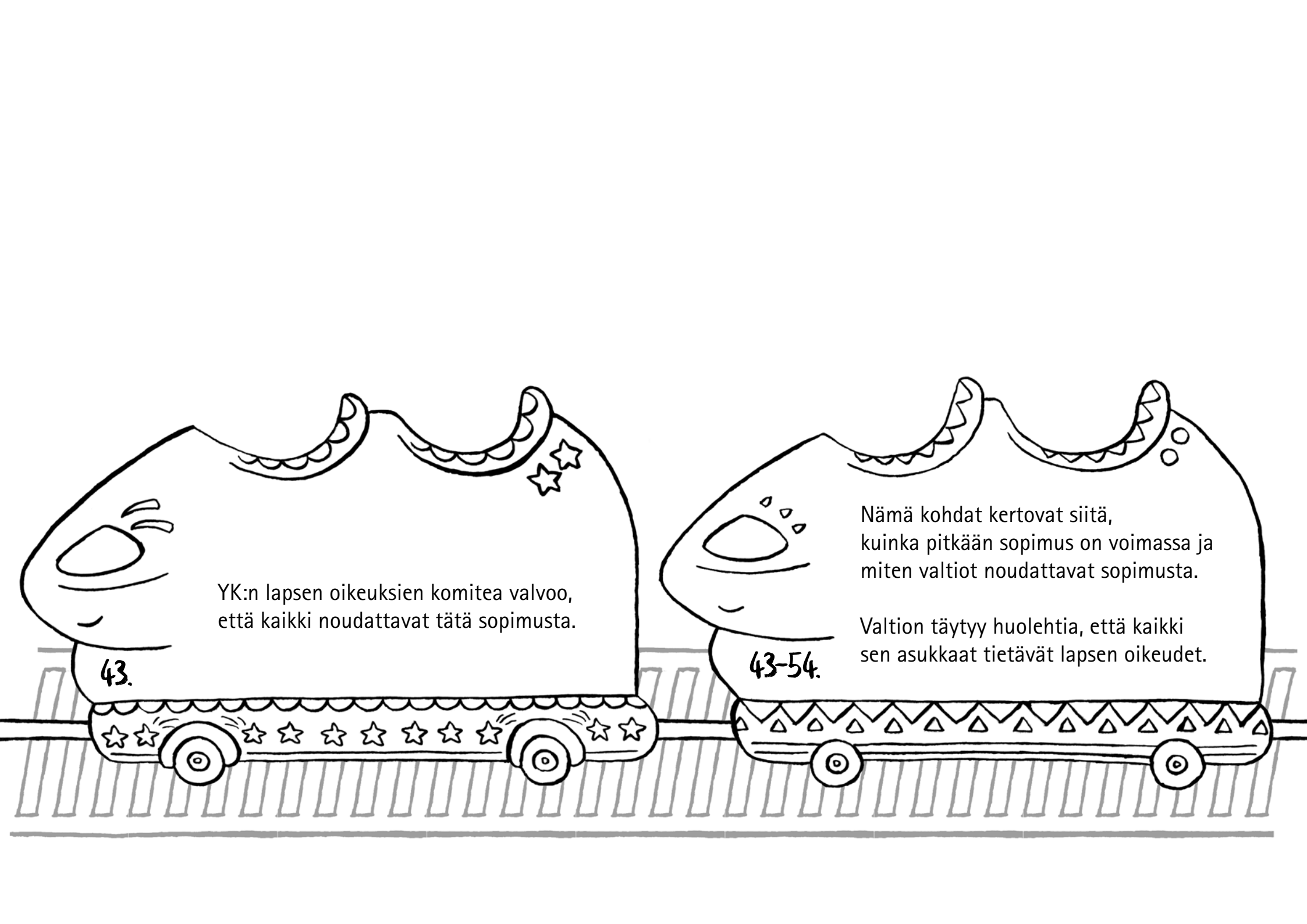
Jonkin valtion laki voi olla lapselle
parempi kuin tämä sopimus.
Silloin ihmisten täytyy noudattaa
maan omaa lakia.

41.

Valtion täytyy huolehtia,
että kaikki sen asukkaat
tietävät lapsen oikeudet.

42

YK:n lapsen oikeuksien komitea valvoo,
että kaikki noudattavat tätä sopimusta.

43.

Nämä kohdat kertovat siitä,
kuinka pitkään sopimus on voimassa ja
miten valtiot noudattavat sopimusta.

Valtion täytyy huolehtia, että kaikki
sen asukkaat tietävät lapsen oikeudet.

43-54.